

DE HUISZWALUW (Delichon urbica) IN DE KEMPEN, 1989.

W. VEENHUIZEN

Het zesde telseizoen zit er weer op. Het team zwaluwtellers bestond dit jaar uit dertien personen te weten: Peer Busink, Marco Bakermans, Pierre Boudewijns, Martin van den Broek, Wil Beeren, Piet van den Eijnde, Fred Geven, Piet van Happen, Pierre Maréchal, Guus Nas, Ton van der Vleuten, Jan Wouters en ondergetekende. Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

Het was dit jaar als gevolg van goede weersomstandigheden een gunstig jaar voor onze melkstaartjes. Het volgend seizoen kan dit bewijzen als er op de trek naar het zuiden zich geen rampen voordoen. Daarom blijven we de Huiszwaluwen in de steden en dorpen getrouw volgen.

AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1989

Plaats	Atlasblok	1984	1985	1986	1987	1988	1989	Teller(s)	Tendens
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--		
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	P. Maréchal	+
Bergeyk	57-13,-23	--	8	6	--	6	7	W. Veenhuizen	0
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--		
Breugel	51-25	24	20	9	9	12	13	G. Nas	0
Budel	57-26,-36	--	--	--	--	31	31	W. Beeren	0
Budel Dorplein	57-36	--	--	--	--	30	25	W. Beeren	-
Budel Schoot	57-36	--	--	--	--	10	7	W. Beeren	-
Casteren	51-51	27	--	--	--	±6	12	T. v. d. Vleuten	?
Bindhoven	51-35,-44,-45	97	82	53	42	29	31	G. Nas, P. Maréchal, W. Veenhuizen	0
Geldrop	51-46	77	32	36	40	44	49	P. v. Happen, P. Busink	++
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	M. Bakermans	-
Heeze	51-56	±1	8	15	18	21	13	P. v. Happen	--
Hoogeloon	51-52	37	33	--	--	--	--		
Leende	57-16	34	23	--	5	4	3	P. v. Happen	0
Luyksgestel	57-23	37	21	19	--	24	22	W. Veenhuizen	0
Maarheeze	57-27	--	--	--	--	(2)	45	P. v. d. Eijnde	?
Middelbeers	51-32	17	8	13	--	--	--		
Nuenen	51-36	73	43	38	21	19	--		
Oostelbeers	51-32	18	30	30	--	--	--		
Reusel	56-18	68	46	--	--	44	49	J. Wouters	++
Riethoven	57-13,-14	--	8	2	--	3	0	W. Veenhuizen	-
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--		
Soerendonk	57-26	--	--	--	--	34	39	W. Beeren	+
Steensel	51-53	21	26	26	27	32	30	P. Boudewijns, M. vd. Broek	0
Veldhoven(dorp)	51-54	40	21	29	--	21	34	F. Geven	+++
Veldhoven Look	51-43,-44	--	--	--	--	1	--		
Waalre	51-54	40	--	29	--	--	--		
Weebosch	57-22	23	19	14	--	3	4	W. Veenhuizen	0
Westerhoven	57-14	12	10	18	--	22	25	W. Veenhuizen	+
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--		
TOTAAL		679	496	359	173	430	472		

*) --: niet geteld

KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	Teller
Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	
Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	
Broekhovenseweg nabij Gr.Vlasroot	--	11	8	--	--	--	
Fabrieken KZM Budelco B. Dorplein	--	--	--	--	19	26	W. Beeren
Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	Broeder Joris

OPMERKINGEN EN BIJZONDERHEDEN PER STAD/DORP

Acht: populatie wat toegenomen (5 nesten)

Bergeyk: populatie stabiel gebleven. Er waren enkele nesten half afgebouwd, toch werden hierin jongen groot gebracht. De verhouding oude/nieuw gebouwde nesten was 50/50.

Breugel: populatie stabiel gebleven. De verhouding oude/nieuw gebouwde nesten was 50/50.

Budel: populatie stabiel, nestplaatshoogte van 4 tot 7 meter, afstand naar grote waterpartij 4 km.

Budel Dorplein: lichte afname van de populatie, nestplaatshoogte 6 tot 8 m.

Budel Schoot: lichte afname, nestplaatshoogte 5 tot 6 meter. Afstand naar grote waterpartij ca. 3 km.

Casteren: er is nog weinig te zeggen van de ontwikkeling van de Huiszwaluw-populatie. Wel is er een afname van meer dan 50% vergeleken met 5 jaar geleden.

Eindhoven: populatie stabiel gebleven (zeer lichte toename?)

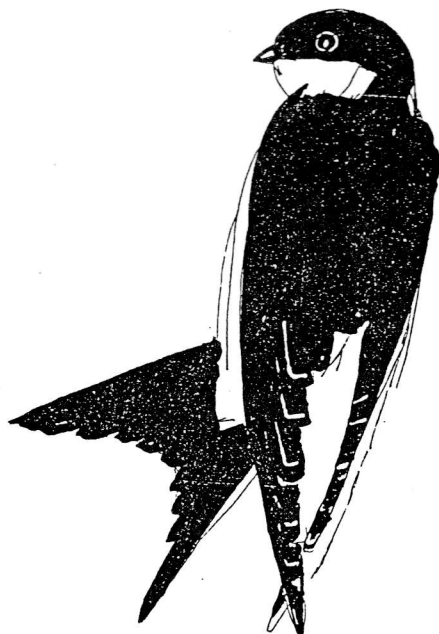
Geldrop: toename van de populatie. De broedpopulatie aan de kerk in Zesgehuchten blijft de laatste jaren licht toenemen:

1987	11 nesten
1988	22 nesten
1989	24 nesten

De nestplaatsen bevinden zich op een hoogte van ca. 15 tot 40 meter, wat voor onze begrippen vrij hoog te noemen is.

Hapert: populatie stabiel tot lichte afname.

Heeze: populatie afname van 8 nesten ten opzichte van vorig jaar, een laagte-record sinds 1985! De nestplaatshoogte varieert van 5 tot 8 meter.

Leende: "populatie" blijft stabiel, de 3 broedparen kunnen zich nog handhaven.
Luyksgestel: populatie blijft stabiel. Aan een huis (2 zijden) hingen vorig jaar nog 8 nesten, in de loop van het jaar is de daklijst geschilderd en zijn de nesten verwijderd. Toch had er nog 1 paartje in de nok een nest gemetseld.

Maarheeze: vorig jaar was er zeer onvolledig geteld, toch staan er veel huizen met een enkel zwaluwpaartje aan de gevel! nestplaatshoogte ca. 5 meter.

Reusel: populatietoename. Opvallend is het hoge aantal nieuwe nesten, bouw-materiaal voor het nest is dus overvloedig aanwezig in de omgeving. De nestplaatshoogte varieert van 6 tot 9 meter.

Riethoven: "populatie" van 3 nesten verdwenen.

Soerendonk: populatietoename. De nestplaatshoogte varieert van 3 tot 6 meter. 3 meter is erg laag te noemen.

Steensel: populatie stabiel gebleven. De nestplaatshoogte varieert van 4 tot 8 meter.

Veldhoven-dorp: populatie toename. Spektakulaire toename van 13 nesten! De populatie hier is bijna weer op het oude nivo van 1984. De stijging is vooral te danken aan nieuwe vestigingen in de Runstraat. Deze straat grenst aan het buitengebied. De nest-hoogte varieert van 4 tot 7 meter.

Weebosch: "populatie" blijft stabiel. Ondanks het niet meer kunnen nestelen in de lantaarnpaalkappen blijven er toch nog 4 nesten "hangen" tegen witte daklijsten van diverse huizen in de nabijheid.

Westerhoven: lichte toename van de populatie. Wederom een opvallend grote hoeveelheid nieuw gebouwde nesten.

OPMERKINGEN EN BIJZONDERHEDEN BIJ NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

Achelse Kluis: populatietoename. De laatste jaren neemt het aantal Huis-zwaluwen hier steeds meer toe. Ook de Boerenzwaluw is hier goed vertegenwoordigd met 20 nesten in 1988 en 22 nesten dit jaar. Eén paartje Boerenzwaluw broedde zelfs 4 keer en kwam op Goede Vrijdag, 24 maart, reeds terug uit het verre Zuid-Afrika.

Fabriek KZM Budelco: populatietoename van 7 nesten.

Omgeving De Pielis: aan de Broeder Lindersweg een boerderij met ca. 14 nesten (mededeling inwoner van Weebosch). Deze nestplaats is niet gecontroleerd!

RESUMEREND

Het blijft moeilijk om te zeggen of de populatie in de Kempen is toe- of afgenomen. Het beeld blijft de laatste jaren wisselend. Dit jaar was er een opvallende toename in Veldhoven-dorp (13 nesten), Acht (5 nesten), Geldrop (5 nesten), Reusel (5 nesten) en Soerendonk (5 nesten). Een grote afname werd gekonstateerd in Heeze (8 nesten), en in mindere mate in Budel Dorplein (5 nesten) en in Hapert (4 nesten). Na de enorme daling van het aantal Huiszwaluwnesten in Eindhoven in 1988 (13 nesten) blijft de populatie hier dit jaar stabiel.

Kortom we blijven alert op het doen en laten van deze gezellige vogelsoort.

Tot volgend jaar,

WILLEM

